

REFERAT Klima- og Miljøudvalget (2013-2017) d. 02-10-2014

Mødedato Torsdag d. 02. oktober 2014 kl. 08:30

Mødested M.1.3/rådhuset

Mødedeltagere Allan Clifford Christensen, Martin Sanderhoff (Afbud), Flemming Lund, Johannes F. Vesterby, Claus Clausen, Flemming Gundersen, Anna Margrethe Engbæk Schmidt

Indholdsfortegnelse

Vindmølleplanlægning.....	3
Planlægning for alternative energiformer.....	5
Fordebat om vindmøller ved Marsvinslund i Silkeborg Kommune.....	6
Administrativ praksis for håndhævelse af beskyttelseszone omkring fortidsminder (gravhøje).....	8
Udvidelse af eksisterende søer på Sangildvej 1, Karup.....	11
Tastumvej 66, 7850 Stoholm: Ansøgning om dispensation til minkhal indenfor 100 m fra gravhøj...	13
Bjørneklobekæmpelse Tange Å og Vindelsbæk.....	15
Endelig vedtagelse af Klimatilpasningsplan for Viborg Kommune.....	17
Rødsø forprojekt, frigivelse af anlægsmidler (bevillingssag).....	20
Revision af vandløbsregulativet for Gudenåen mellem Silkeborg og Randers.....	21
Supplerende offentlig høring over ændringer af forslag til de statslige vandplaner 2010-2015.....	24
Valg af en repræsentant og en suppleant til deltagelse i åstedsforretninger i forbindelse med ekspro...	26
Viborg Naturpark - status.....	27
Tværgående sundhedspolitik - oplæg om vision, temaer og målsætninger.....	28
Meddelelser og gensidig orientering, herunder orientering ved formanden dels om afholdte møder r	30
Lukket: Ejendomssag.....	31

Punkt 1: Vindmølleplanlægning

13/36044

Sagsfremstilling

Alle vindmølleplansager blev sat i bero i forbindelse med Klima- og Miljøudvalgets behandling af forslag til et vindmølleprojekt ved Romlund den 3. april 2014 (sag nr. 9), og det blev bl.a. besluttet at invitere det statslige vindmøllerejsehold på besøg.

Rejseholdet var på besøg på Klima- og Miljøudvalgets møde den 19. juni 2014 (sag nr. 4). Her fik udvalget svar på de stillede spørgsmål. Rejseholdet oplyste bl.a., at der ikke er ændrede afstandskrav på vej. Rejseholdet kan ikke oplyse, hvornår den nye vindmøllebekendtgørelse med tilhørende vejledning træder i kraft.

Vindmøllerejseholdet har efterfølgende sendt 2 notater udarbejdet af Naturstyrelsen samt et svar fra miljøminister Kirsten Brosbøl til Folketingets Miljøudvalg vedr. dyrevelfærd.

Udvalget blev senest på mødet den 4. september 2014 under ”Meddelelser og gensidig orientering” orienteret om status. Det blev på mødet aftalt, at udvalget på et kommende møde behandler et punkt vedrørende kriterier for udpegning af vindmølleområder.

Afstandskrav

I Naturstyrelsens notat dateret 28. maj 2014 om afstand til naboer fremgår, at kommuner på baggrund af en konkret planlægning (med konkret saglig afvejning og begrundelse) kan beslutte, at der sikres en større afstand til nabobeboelser, end hvad der fremgår af vindmøllecirkulæret. Der må ikke i planlægningen fastsættes generelle regningslinjer om større afstande (særregler). Notatet fremgår af bilag 1.

Af miljøminister Kirsten Brosbøls svar dateret 5. februar 2014 til Folketingets Miljøudvalg (spørgsmål nr. 101) fremgår, at der i reglerne for planlægning for vindmøller ikke findes bestemmelser om afstand til eller støjgrænser for farme og stalde. Efter VVM-bekendtgørelsen kan der ikke stilles direkte krav om at vurdere et anlægs påvirkning på husdyrs velfærd. Miljøministeren oplyser endvidere, at ”Fødevarestyrelsen har umiddelbart ikke kendskab til, hvorvidt vindmøller, der ligger tæt på husdyrbesætninger, kan give anledning til dyrevelfærdsmæssige problemer.” Svaret fremgår af bilag 2.

Afvisning af vindmølleprojekter

I Naturstyrelsens notat dateret 28. maj 2014 om kommunernes mulighed for at afvise vindmølleprojekter fremgår, at et byråd kan lade et forslag til lokalplan bortfalde på baggrund af bemærkninger og indsigelser indsendt i en offentlig debat. Byrådet skal foretage en afvejning af, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at opstille vindmøller et konkret sted sammenholdt med afvejninger af faktorer som natur, landskab, nabointeresser m.v. Notatet fremgår af bilag 3.

Hvis byrådet afviser et vindmølleprojekt i et område, som kommunen selv har udlagt som vindmølleområde i kommuneplanen, er kommunen forpligtet til at tage området ud af vindmølleplanlægningen.

Af samme notat fremgår, at lokalplanlægningen som udgangspunkt betragtes som erstatningsfri regulering. Der findes ikke fortilfælde, hvor en kommune er blevet gjort erstatningsansvarlig.

Erstatningsansvar

Kræftens Bekæmpelse er i gang med en undersøgelse af støj fra vindmøller og eventuelle helbredseffekter. Undersøgelsen forventes at vare 3 år. En kommune har spurgt, om kommunerne kan ifalde erstatningsansvar, hvis der gennem planlægningen, gennemført i undersøgelsesfasen, tillades opstillet vindmøller. Miljøminister Kirsten Brosbøl oplyser den 20. marts 2014, at kommuner ikke vil kunne holdes erstatningsansvarlige, alene fordi kommunerne ikke stiller planlægningen i bero og tillader opstilling af vindmøller, indtil undersøgelsen foreligger. Et erstatningsansvar forudsætter en fejl eller en forsømmelse. Kommunerne skal basere administrationen på gældende regler, som bygger på den bedste, tilgængelige sundhedsfaglige viden på vindmølleområdet.

Kriterier/muligheder for udpegning af vindmølleområder

På udvalgsmødet den 19. juni 2014 drøftede udvalget, hvilke kriterier vindmølleområder kan udpeges ud fra.

Klima- og Miljøudvalget behandlede den 28. november 2013 et dagsordenspunkt om forslagene til nye vindmølleområder. Her tilkendegav udvalget, at det fortsat har ønske om at styrke den vedvarende energi og derfor gerne ser flere vindmøller opstillet i Kommunen. På den baggrund igangsatte forvaltningen en ny screening af hele Kommunen

med henblik på at finde yderligere vindmølleområder. Arbejdet afventer dog p.t. en ny bekendtgørelse om planlægning for vindmøller med tilhørende vejledning samt en beslutning i Klima- og Miljøudvalget om igangsætning. Et af formålene med den ny bekendtgørelse er, at give yderligere mulighed for at finde større samlede områder, der er egnet til opstilling af store vindmøller.

Dette kan ske ved et kommuneplantillæg, hvor der indledningsvist skal tages stilling til hvilke kriterier, nye vindmølleområder skal udpeges ud fra. Overordnet set er det de samme lovgivningsmæssige rammer (afstands- og støjkraV m.v.), kommuneplanens rammer for byudvikling og retningslinjer for arealanvendelsen i det åbne land m.v. der findes i dag, som der fandtes på det tidspunkt, hvor første vindmølleplan blev lavet. Der er dog sket lempelser på mindsteafstande fra vindmøller til overordnede veje og jernbaner. Regionen har meddelt, at vi ikke behøver at friholde råstofområder (dog skal der laves en konkret vurdering). I nogle konkrete tilfælde kan møller placeres tættere på naturgas- og højspændingsledninger, end afstanden i de kriterier, som vi arbejdede ud fra i vindmølleplanen.

I udkastet til den ny bekendtgørelse og vejledning nævnes bl.a. muligheden for opkøb af boliger for at skabe plads til større sammenhængende vindmølleområder – enten ved frivilligt opkøb eller ved ekspropriation. Opkøb kan enten ske af kommunen eller af projektudvikler. I den forbindelse har Naturstyrelsen udviklet et nyt GIS-værktøj til mulig identificering af potentielle boliger til opkøb.

KL har oprettet en udlånsordning, hvor kommunerne kan låne penge fra en lånepulje på samlet 50 mio. kr. i 2014 og 2015 til erhvervelse af ejendomme, så der dermed kan skabes større sammenhængende områder til opførelse af vindmøller. P.t. har ingen kommuner vist interesse herfor.

Bilag 4 viser de kriterier, som blev anvendt for udpegning af de nuværende vindmølleområder.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller sagen til drøftelse.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 02-10-2014

Klima- og Miljøudvalget besluttede,

at forvaltningen foretager en fornyet vindmølleplanlægning, der udfordrer de hidtidige kriterier og som sikrer mulighed for placering af flere møller i de enkelte områder afstemt efter den nye vindmøllebekendtgørelse

Johannes F. Vesterby kunne ikke medvirke til beslutningen, som følge af hans principielle modstand mod etablering af vindmøller

Punkt 2: Planlægning for alternative energiformer

12/134511

Sagsfremstilling

Under Klima- og Miljøudvalgets behandling af budgetproceduren besluttede udvalget at drøfte emnet "alternative energiformer". Forvaltningen har udarbejdet et notat (se bilag 1), der redegør for, hvilke ressourcer forvaltningen har brug for til i givet fald at udarbejde en mere detaljeret planlægning.

I 2009 vedtog Byrådet en klimastrategi med en målsætning om, at kommunens udledning af drivhusgasser skal reduceres, så kommunen som helhed bliver CO2 neutral. Strategien beskriver en række mulige indsatsområder og initiativer til forebyggelse af klimaudviklingen, herunder bl.a. planlægning for vindmøller og biogasanlæg.

Forvaltningen arbejder på en Klimahandlingsplan, som forventes at indeholde konkrete handlinger. Der arbejdes endvidere på en Strategisk Energiplan.

Planerne skal bidrage til at opfylde Energiaftalen af 22. marts 2012, som fastlægger mål om, at Danmark i 2050 skal være 100 pct. baseret på vedvarende energi. Desuden skal planerne bidrage til at opfylde Grøn Vækst-aftalen fra 2009 med et mål om, at 40 % af husdyrgødningen udnyttes til grøn energi i 2020 og på sigt al husdyrgødning.

Vindmølleplanlægning

I Kommuneplan 2013-2025 er der udpeget 10 vindmølleområder. Byrådet kan beslutte at udpege flere nye områder til opstilling af vindmøller. Dette kan ske ved et kommuneplantillæg (en temaplan), hvor der indledningsvist skal tages stilling til, hvilke kriterier nye vindmølleområder skal udpeges ud fra.

Planlægning for biogasanlæg

I Kommuneplan 2013-2025 er retningslinjer for beliggenheden af arealer til fælles biogasanlæg. Der er udpeget områder, som er potentielt egnede til fælles biogasanlæg, og hvor lokalisering af anlæggene fortrinsvis bør ske. Der er ikke tale om en udpegning af konkrete områder, så en placering indenfor de udpegede områder kan vise sig ved en nærmere vurdering ikke at være egnet til etablering af et biogasanlæg.

Byrådet kan udpege helt konkrete placeringsmuligheder for fælles biogasanlæg i et kommuneplantillæg (en temaplan). Udpegningen kan i højere grad lægge vægt på, at fælles biogasanlæg lokaliseres nær større veje, gødningsleverandører og afsætningsmuligheder.

Planlægning for solenergianlæg

I kommuneplantillæg nr. 17 findes retningslinjer for placering af solcelle- og solfangeranlæg på mere end 100 m², og som er placeret på jorden. Retningslinjen udpeger ikke konkrete placeringer, men fastlægger generelle planlægnings- og beskyttelsesmæssige hensyn, som skal respekteres ved lokalisering.

Byrådet kan beslutte at konkretisere kommuneplantillæg nr. 17 ved at udpege specifikke områder til etablering af store solcelle- og solfangeranlæg i et kommuneplantillæg (en temaplan).

Ressourcebehov

Det forventede administrative ressourceforbrug til udarbejdelse af hvert af de 3 kommuneplantillæg med dertilhørende miljørapporter er ca. 1 årsværk. Det tager det ca. 1½ år at udarbejde hver temaplan.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller sagen til drøftelse.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 02-10-2014

Klima- og Miljøudvalget besluttede, at afvente stillingtagen til igangsættelse af de i sagsfremstillingen nævnte kommuneplantillæg for alternative energiformer til den Strategiske Energiplan foreligger.

Bilag

Notat om ressourcebehov for at kunne planlægge detaljeret for alternative energiformer

Punkt 3: Fordebat om vindmøller ved Marsvinslund i Silkeborg Kommune

12/15958

Sagsfremstilling

Klima- og Miljøudvalget behandlede sagen på sit møde den 2. oktober 2014 med følgende sagsfremstilling:

”Silkeborg Kommune har offentliggjort et oplæg til debat om planlægning for tre vindmøller med en totalhøjde på 130 m ved Marsvinslund nordvest for Demstrup. Den østlige mølle er nær kommunegrænsen til Viborg Kommune. Debatoplægget med oversigtskort er i bilag 1.

Projektet er VVM-pligtigt og kræver kommuneplantillæg og en lokalplan. Fordebatten er første offentlighedsfase forud for Silkeborg Kommunes udarbejdelse af miljøvurdering og planforslag.

Silkeborg Kommune har været i dialog med forvaltningen om projektet, herunder om behovet for visualiseringer. Der er udarbejdet visualiseringer set fra forskellige områder i Viborg Kommune, herunder fra Almind, Hald ruin, Dollerup Bakker øst for Dollerup. Visualiseringerne er i bilag 2.

Forvaltningens bemærkninger

Efter planlovens § 29b kan en kommunalbestyrelse fremsætte indsigelse mod en nabokommunes planforslag, hvis forslaget har væsentlig betydning for kommunens udvikling.

Efter vindmøllecirkulæret nødvendiggør en bæredygtig udbygning med vindmøller, at der gennem planlægningen tages omfattende hensyn ikke alene til muligheden for at udnytte vindressourcen, men også til natur, landskab, naboer m.m. Et forslag til vindmølleplan skal ledsages af en redegørelse for planens indvirkning på miljøet, herunder vurdering af en mulig væsentlig påvirkning af et internationalt naturbeskyttelsesområde.

De tre vindmøller ligger cirka 2,3 km fra henholdsvis Lysgård og Almind. Der er cirka 3,3 km til Hald Søes østlige bred. Hald Sø og dens omgivelser er fredet og udpeget som Natura 2000-område/habitatområde. I Kommuneplanen er området udpeget som værdifuldt landskab, naturområde, støjfrit område, geologisk interesseområde og beskyttelsesværdigt kulturmiljø. Udpegningerne ses i bilag 3 og 4.

Områderne er blandt andet udpeget af hensyn til de natur- og oplevelsesmæssige kvaliteter. Det fremgår af kommuneplanens redegørelse, at det er Byrådets mål at beskytte de værdifulde landskaber for at sikre borgerne muligheder for oplevelser og at formidle områdernes værdier.

Det ses af visualiseringerne, at de tre møller bliver synlige fra Dollerup Bakker.

Forvaltningen vurderer, at projektet påvirker oplevelsen af Hald Sø-området og at dette forhold bør belyses grundigt i miljøvurderingen.”

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø anbefaler, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget,

at det meddeles Silkeborg Kommune, at der i VVM-redegørelsen for opstilling af møller ved Marsvinslund bør lægges særlig vægt på en vurdering af de landskabelige konsekvenser og påvirkningen af området ved Hald Sø.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 02-10-2014

Klima- og Miljøudvalget indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget,

at det meddeles Silkeborg Kommune, at der i VVM-redegørelsen for opstilling af møller ved Marsvinslund bør lægges særlig vægt på en vurdering af de landskabelige konsekvenser og påvirkningen af området ved Hald Sø samt påvirkningen af menneskene i området

Bilag

Silkeborg Kommunes debatoplæg om vindmøller ved Marsvinslund

Visualiseringer af vindmøller ved Marsvinslund. Betragtningsafstand 62 cm.

Oversigtskort 1

Oversigtskort 2

Punkt 4: Administrativ praksis for håndhævelse af beskyttelseszone omkring fortidsminder (gravhøje)

14/20746

Sagsfremstilling

Holstebro Museum har anmeldt en række overtrædelser af fortidsmindebeskyttelseslinjen. Holstebro Museum fører sammen med ni andre arkæologiske museer tilsyn med beskyttede fortidsminder i Danmark på vegne af Kulturstyrelsen, og det er Holstebro Museum, der fører tilsyn med fortidsminder i Viborg Kommune.

Holstebro Museum har anmeldt ca. 60 sager om mulige overtrædelser af fortidsmindebeskyttelseslinjen, hvoraf omkring halvdelen dog umiddelbart vil kunne sorteres fra som bagateller (fx mindre bunker af marksten eller grenaffald, som klart vurderes ikke at hindre indsyn til/udsyn fra fortidsmindet).

Ifølge delegationsreglerne afgør forvaltningen sager, som følger entydigt af lovgivningen (incl. landsplandirektiver, bekendtgørelser, vejledninger m.v.) kommuneplaner eller de af Byrådet eller Klima- og Miljøudvalget vedtagne retningslinjer.

Da der ikke er udarbejdet retningslinjer for behandling af sager om dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen, og da der ikke på anden vis er afgørelser eller bestemmelser, der fastlægger en entydig linje for disse sager, vil udvalget – alt andet lige - skulle behandle omkring 30 enkeltssager.

På den baggrund foreslår forvaltningen, at udvalget vedtager nærmere retningslinjer. Herefter vil forvaltningen kunne afgøre langt de fleste sager, og udvalget vil kun få forelagt principielle problemstillinger. Udvalget vil dog – jf. delegationsreglerne - få forelagt den enkelte sag ved klage.

Forslag til retningslinjer er opstillet længere nede i dette dagsordenspunkt.

Forvaltningens bemærkninger

Lovgrundlag

Fortidsmindebeskyttelseslinjen er beskrevet i naturbeskyttelseslovens § 18 som en 100 m beskyttelseszone omkring fortidsminder (hovedsagelig gravhøje), hvor der ikke må foretages ændringer i tilstanden. Der må fx ikke opføres byggeri eller andre anlæg, etableres hegn, placeres campingvogne, plantes mv. Efter naturbeskyttelseslovens § 65 kan Kommunen i **særlige tilfælde** dispensere fra fortidsmindebeskyttelseslinjen. Det betyder, at der skal være forhold, der taler **for** en dispensation. Fortidsmindebeskyttelseslinjen administreres ifølge Miljøministeriets ”Vejledning om naturbeskyttelsesloven” restriktivt.

Formålet med fortidsmindebeskyttelseslinjen er at sikre fortidsmindernes værdi som landskabselementer ved at sikre indsyn til og udsyn fra fortidsminderne. Samtidig skal bestemmelsen sikre de arkæologiske lag i området omkring fortidsminder, da der ofte er særlig mange kulturhistoriske levn i områderne tæt ved de fredede fortidsminder. Det er kun fortidsminder, der er synlige i terrænet, som er omgivet af en 100 m beskyttelseszone.

Forslag til praksis/retningslinjer

Der kan ikke laves en præcis opgørelse over, hvornår der kan meddeles dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen. Det væsentligste i sager om dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen er, at der i en konkret sag kan godtgøres, at der er tale om et **særligt tilfælde**, hvor der er forhold, der taler **for** en dispensation. I praksis lægges der vægt på, at indsigtsforholdene naturligt vil forbedres over en årrække, hvis den restriktive dispensationspraksis opretholdes. I administrationen af beskyttelseslinjen er det ikke tilstrækkeligt, at landskabelige forhold ikke umiddelbart taler imod. Det er forudsat, at bestemmelsen administreres restriktivt, idet gravhøjene udgør et vigtigt kulturelement i landskabet, som så vidt muligt ikke bør skærmes. Som følge af forbudsbestemmelsen bør der opretholdes et frirum med åbent landskab omkring gravhøjene. Dels af hensyn til højenes landskabelige værdi, dels af hensyn til de arkæologiske interesser.

Sager om dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen kan deles op i tre kategorier: oplag, bygninger/anlæg og beplantning. Nedenfor er med baggrund i praksis foreslået retningslinjer for administration af fortidsmindebeskyttelseslinjen inden for de tre kategorier.

Oplag: Det kan fx dreje sig om stenbunker (fx marksten), træ, udtjente køretøjer/landbrugsmaskiner, landbrugsredskaber, affald af forskellig art m.m. Der gives normalt ikke dispensation til oplag inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen. Hvis bygningerne på en landbrugsejendom er beliggende inden for en fortidsmindebeskyttelseslinje, kan der i visse tilfælde

meddeles dispensation til nogle typer oplag bag eksisterende bygninger, så oplaget påvirker indsyn til/udsyn fra fortidsmindet mindst muligt.

Bygninger/anlæg: Der gives i udgangspunktet ikke dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen til nye bygninger eller anlæg (fx terrasser). Hvis der søges om tilladelse til bygninger/anlæg, der er nødvendige for driften af en landbrugsejendom, vil muligheden for at placere bygningen/anlægget uden for 100 m beskyttelseszonen først blive undersøgt. Der kan være tilfælde, hvor det ikke umiddelbart er muligt at placere byggeri/anlæg uden for 100 m beskyttelseszonen, da der kan være hindringer i vejen for dette. Hvis det ansøgte også kræver landzonetilladelse, skal der ske en afvejning med landzonebestemmelsernes formål om at hindre spredt bebyggelse i landzone - og praksis om at undgå nybyggeri i større afstand end ca. 20 m fra ejendommens samlede bebyggelse. I sager, hvor det umiddelbart ikke er muligt at placere byggeri/anlæg uden for 100 m beskyttelseszonen, skal der foretages en konkret vurdering af, om denne "hindring" kan begrunde en dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen. De nuværende ejerforhold i forhold til landbrugsjord er ikke afgørende for, om der kan meddeles dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen. Hvis det er muligt at placere en nødvendig driftsbygningen uden for 100 m beskyttelseszonen, men på naboens jord, anses det som muligt at placere bygningen uden for 100 m beskyttelseszonen. Hvis der ikke er andre muligheder for placering end inden for 100 m beskyttelseszonen, vil der så vidt muligt blive givet dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen, når det drejer sig om at opføre bygninger/anlæg, der er nødvendige for driften af en landbrugsejendom.

Beplantning: Landbrugsmæssig drift bortset fra tilplantning kræver *ikke* dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen. Der kan derfor sås korn, majs, solsikker m.m. indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjen, hvorimod det ikke er tilladt at plante (fx juletræer, frugttræer, energipil, skov). Endvidere kræver gentilplantning af skovarealer fra før 1961 og beplantning i haver *ikke* dispensation. Med gentilplantning forstås, at et ryddet areal beplantes igen uden unødigt kontinuitetsbrud. Beplantning indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjen har stor betydning for fortidsmindet som landskabsэлемент, da det vil hindre indsyn til/udsyn fra fortidsmindet. Der vil derfor i udgangspunktet ikke blive givet dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen til at plante. Hvis fortidsmindet i forvejen er omgivet af skov, kan det have betydning, om skoven er fredskov eller ej. Hvis et fortidsminde er omgivet af fredskov, så fortidsmindet er skjult for omgivelserne, vil der i udgangspunktet blive givet dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen til at plante. Fredskov er en skov af højstammede træer, som altid skal drives efter skovlovens regler om god og flersidig skovdrift. Det betyder, at fredskov betragtes som "blivende". Er et fortidsminde skjult af fredskov, kan det forventes at fortsætte med at være skjult i fremtiden. Er en skov derimod ikke fredskov, kan skovejeren fjerne skoven uden at gentilplante, hvorved et evt. fortidsminde vil blive blotlagt. En skov uden fredskovspligt anses dermed ikke som en "permanent" tilstand, derfor vil der ikke blive givet dispensation til at plante yderligere indenfor fortidsmindebeskyttelseslinje, da det vil mindske muligheden for at få indblik til fortidsmindet en gang i fremtiden.

Denne praksis foreslås, uagtet at skovloven giver mulighed for, at visse fredskovsarealer er eller bliver uden træbevoksning. Fredskovspligt er således ikke en garanti for blivende beplantning. Ifølge skovlovens § 10 kan et fredskovspligtigt areal holdes uden træbevoksning i følgende tilfælde:

- 1) Når det er nødvendigt for skovdriften.
- 2) Når det bestemmes i en fredning efter lov om naturbeskyttelse eller lov om bygningsfredning.
- 3) Marker og klitter, så længe anvendelsen ikke ændres.
- 4) Åbne naturarealer kan etableres på op til 10 pct. af arealet. Der kan etableres 10 pct. ud over de arealer, der ved lovens ikrafttræden lovligt var uden træbevoksning.

Det betyder blot, at praksis vil være lidt mindre restriktiv, end den kunne være i forhold fortidsmindebeskyttelseslinjen.

Anmeldelserne fra Holstebro Museum

Anmeldelserne vedrører enten oplag eller byggeri/anlæg, og der er ingen anmeldelser vedrørende tilplantning inden for fortidsmindebeskyttelseszonen. I forhold til oplag vedrører anmeldelserne fx oplag af marksten, byggematerialer, landbrugsredskaber, brædder/træ, paller, dæk, haveaffald, olietønder, udtjente landbrugs- og skovmaskiner og andet affald. Fjernelse af disse oplag vurderes at være relativt nem og uden store omkostninger for ejeren.

Anmeldelserne vedrørende byggeri/anlæg omhandler en terrasse lige op ad en gravhøj, hochsitz/ jagttårne, pæle til at fortøje heste, skurvogne, campingvogne, læskur til husdyr, bænke, jernrammer, lille hytte m.m. Der er ikke anmeldt ulovligt byggeri/anlæg der i sig selv har en betydelig størrelse eller værdi. Ovenstående vurderes i de fleste tilfælde at være relativt nemme at fjerne eller flytte. Hovedparten af ovenstående byggeri/anlæg kan genbruges, når blot det flyttes til et andet sted, hvor de kan placeres lovligt.

Forslag til behandling af anmeldelserne

Når ovennævnte overtrædelser af fortidsmindebeskyttelseslinjen skal behandles, skal sagen vurderes, som om ovennævnte oplag og byggeri/anlæg ikke allerede var udført, dvs. om der ville blive givet dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen, hvis der var søgt på forhånd. Det er forvaltningens umiddelbare vurdering, at der kun vil

være ganske få eller ingen af sagerne, hvor der forelægger et særligt tilfælde, hvor forhold taler for, at der kan meddeles dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

at udvalget godkender, at forvaltningen fremover træffer afgørelse i sager vedrørende dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen på baggrund af den beskrevne praksis.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 02-10-2014

Indstillingen blev godkendt

Udvalget bad om at få punkt på et kommende møde vedr. kommunens forpligtigelser til vedligeholdelse af gravhøje.

Punkt 5: Udvidelse af eksisterende søer på Sangildvej 1, Karup

14/36063

Sagsfremstilling

Ejeren af ejendommen Sangildvej 1, Karup søger om lov til at sammengrave to eksisterende søer på ejendommen, som vist på bilag 2. Den ny og større sø ønskes anvendt til put and take fiskeri. De to eksisterende søer anvendes allerede som fiskesøer.

Forhistorie

Der er tale om to kunstige søer, der blev anlagt, i forbindelse med at kommunen stod for nedlæggelse af et dambrug på stedet i 2010-2011. Begrundelsen for at anlægge søerne var, at der ved retablering af de tidligere fiskedamme ville være et jordunderskud.

Ejendommen er beliggende inden for den sikkerhedszone omkring Flyvestation Karup, hvor der er risiko for "bird strikes" (kollision mellem flyvemaskiner og fugle). Det er praksis at indhente en udtalelse fra forsvaret ved anlæggelse af søer eller vådområder i sikkerhedszonen. Ved anlæggelsen af de to søer i 2010 udtalte flyvestationen, at man kunne godkende søerne, såfremt disse blev anlagt med stejle skråninger, en vanddybde på min. 1 meter, og uden udsætning af fisk og fugle og fodring af disse. Formålet med disse betingelser var, at søerne derved ikke ville tiltrække fugle.

Kommunen anlagde søerne efter disse ønsker, og i kommunens landzonetilladelse blev der stillet vilkår om, at der ikke måtte udsættes fisk.

Den nuværende ejer købte ejendommen i 2011 og søgte om tilladelse til at anlægge en fiskesø, som vist på bilag 2. Flyvestationen kunne godkende det ansøgte, såfremt søen blev anlagt med en vanddybde på min. 2 meter med stejle sider og med vilkår om, at der ikke blev udsat og fodret andefugle. Kommunen gav landzonetilladelse til det ansøgte på vilkår i overensstemmelse med flyvestationens ønsker.

Lovgivning

Sammengravning og udvidelse af de to søer kræver tilladelse efter planlovens § 35, idet der er tale om en ændret anvendelse af et areal i landzone.

Desuden kræver der dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3, såfremt det ansøgte medfører en ændring af søernes tilstand.

Kommuneplanen

Ejendommen ligger i et område omfattet af kommuneplanens retningslinie 11 om Værdifulde landskaber. Her skal de landskabelige værdier beskyttes, og anlægsarbejder må ikke tillades, hvis det indebærer en forringelse af de landskabelige værdier.

Udtalelser

Efter bestemmelser herom i planlovens § 35, er naboerne orienteret om det ansøgte.

Der er kommet indsigelse fra Ejendomsselskabet ApS, der ejer Sangildvej 3. Selskabet ønsker ikke, at der bliver mere støj og trafik omkring deres ejendom. Der også kommet indsigelse fra ejeren af Vallerbækvej 69, der meddeler, at fiskesøen allerede har medført uvedkommende kørsel forbi hans ejendom. Beliggenheden af de to naboejendomme er vist på bilag 1.

Ansøger har hertil bemærket, at der kommer mellem 1 og 4 gæster pr. dag til fiskesøerne, og at han ikke er enig i, at disse kører ad den lange private fællesvej forbi Vallerbækvej 69, når man kan køre direkte til ejendommen ad den offentlige vej Sangildvej. Lystfiskerne går stille omkring eller sidder på en bänk.

Ansøgningen har igen været forelagt Forsvaret, der udtaler, at man ikke har indsigelse mod det ansøgte, såfremt søen etableres med stor vanddybde (> 2m) og stejl bredzone, så der opstår meget lidt fladvand, samt at det ved tinglysning sikres, at eventuelle fremtidige ejere er forpligtiget til at tilbageføre projektet ved ophør med put and take fiskeri. Forsvaret har altså ikke mere et ønske om, at der ikke sker udsætning af fisk.

Forvaltningens vurdering

Eksisterende forhold

Da der allerede er udsat fisk i de to østlige søer, er der sket overtrædelse af et vilkår i landzonetilladelsen. Vilkåret om, at der ikke må udsættes fisk, er stillet med baggrund i Forsvarets ønske. Vilkåret stilles dog også ofte for at undgå, at den

naturlige balance i søer forrykkes, og for at undgå udsætning af fremmede arter i naturen.

Såfremt det besluttet at meddele afslag, skal der efterfølgende ske en retlig eller fysisk lovliggørelse.

Såfremt det besluttet at meddele tilladelse til det ansøgte, er der samtidig sket en retlig lovliggørelse af udsætningen af fisk i søen/søerne.

Naturbeskyttelsesloven

Der er tale om relativt nye put and take søer, som ifølge ansøgningsmaterialet er dybe og har stejle skrænter. Det afgørende for naturtilstanden i søer af denne type er de dårlige fysiske forhold med stejle brinker, minimal eller manglende brinkvegetation og fugtigbundszone, stor dybde samt udsætningen af den kunstigt skabte fiskebestand.

Naturtilstanden vil derfor ikke blive væsentligt ændret ved en sammenlægning af de to søer til én, da den i forvejen er ringe, og en dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 3 er derfor ikke nødvendig.

Det er forvaltningens vurdering, at søer med stejle sider, som ønsket af forsvaret, ikke vil opnå en værdifuld naturtilstand, uanset om der er udsat fisk eller ej.

Kommuneplanen

Alle søerne er kunstigt anlagt på et tidligere dambrugsareal, se bilag 3, der viser et luftfoto fra 2010. Der er således ikke særlige landskabelige interesser til netop dette areal. Forvaltningen vurderer derfor, at en tilladelse ikke vil være i konflikt med kommuneplanens retningslinie 11.

Naboerne indsigelse

Efter det oplyste medfører den eksisterende fiskeaktivitet nogle få biler om dagen. Forvaltningen vurderer, at en tilladelse til at udvide søarealet som ansøgt ikke i sig selv vil medføre øget trafik eller støj af væsentlig betydning.

Forvaltningen vurderer derfor, at ændringerne vedrørende trafik og støj ikke kan begrunde et afslag.

Vilkår

Såfremt det besluttet at meddele tilladelse, indstiller forvaltningen, at der stilles vilkår, der opfylder Forsvarets ønsker. Begrundelsen for vilkårene er hensynet til flysikkerheden.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

at der meddeles landzonetilladelse på vilkår, der opfylder Forsvarets ønsker

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 02-10-2014

Indstillingen blev godkendt

Bilag

Oversigtskort Sangildvej

Luftfoto 2013

Luftfoto 2010

Punkt 6: Tastumvej 66, 7850 Stoholm: Ansøgning om dispensation til minkhal indenfor 100 m fra gravhøj

14/38661

Sagsfremstilling

Konsulent Knud Koldborg har for minkfarmen Sofiendal Mink, Tastumvej 66, søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 18, stk. 1, om forbud mod tilstandsændringer inden for 100 m fra en gravhøj. Minkfarmens og gravhøjens placering fremgår af oversigtskort i bilag 1.

Der søges om dispensation til at opføre en ca. 28 x 83 m stor minkhal, hvoraf en del vil komme til at ligge inden for 100 m fra en gravhøj. Det nærmeste hjørne af den ansøgte hal vil komme til at ligge ca. 70 m fra gravhøjen. Ansøgningens beliggenhedsplan med indtegnet 100 m zone fremgår af bilag 2.

Minkproduktionen på den jordløse farm søges udvidet. Ansøger anfører, at farmen er afgrænset af å og ejendomsskel (heraf et med beskyttet dige) på tre sider, og at der kun kan bygges hen imod gravhøjen, som ligger inde mellem nogle træer på naboejendommen.

Forvaltningen har oplyst ansøger om den ret restriktive praksis vedr. byggeri inden for gravhøjens 100 m beskyttelseszoner og om Kulturstyrelsens klageret. Da farmen er ”klemt” af å, dige, skel og gravhøj, har forvaltningen foreslået ansøger at overveje et alternativ - at søge at supplere ejendommen med et areal mod sydvest – og søge at placere minkhal der. Det afviser ansøger – se bilag 3 - idet det vil blive for dyrt og besværligt.

Forvaltningens bemærkninger

Lovgrundlag

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 18, stk. 1, er der forbud mod at ændre tilstanden af arealer nærmere end 100 m fra foden af beskyttede fortidsminder. Det betyder blandt andet, at der ikke må bygges, graves eller plantes inden for beskyttelseslinjen. Kommunen kan dispensere fra bestemmelsen i særlige tilfælde. Formålet med beskyttelseslinjen er at sikre fortidsminderne værdi som landskabselementer. Indsyn til og udsyn fra fortidsminderne samt de arkæologiske lag i området omkring dem skal sikres.

Ifølge Miljøministeriets vejledning om naturbeskyttelsesloven skal bestemmelsen administreres restriktivt, hvilket vil sige, at der sjældent bør gøres undtagelse, jf. ordlyden i § 65, stk. 3 – ”særlige tilfælde”. Det fremgår desuden, at ved udbygning af landbrug og andre virksomheder skal det tilstræbes, at ekspansionsretningen vendes bort fra fortidsminder.

Natur- og Miljøklagenævnet har i *Natur- og Miljøklagenævnet Orienterer – nr. 28* præciseret, at det, at en gravhøj ikke umiddelbart er synlig i landskabet f.eks. på grund af eksisterende beplantning, ikke gør en gravhøj til et ”ikke synligt fortidsminde”, som er undtaget fra forbudsbestemmelsen i § 18, stk. 1.

Natur- og Miljøklagenævnet har flere gange udtalt, at økonomiske og driftsmæssige argumenter ikke kan begrunde en dispensation.

Tidligere afgørelser i lignende sager

En lille del af den eksisterende gylletank på Tastumvej 66 ligger inden for gravhøjens 100 m beskyttelseszone. Fjends Kommune meddelte i 2004 byggetilladelse til gylletanken uden dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 18, idet kommunen gik ud fra, at der var 100 m fra gravhøj til gylletank. Efterfølgende har Kulturstyrelsen præciseret gravhøjens koordinater.

Natur- og Miljøklagenævnet ændrede i 2011 efter Kulturstyrelsens klage Viborg Kommunes dispensation til en plansilo inden for 100 m fra gravhøje på Kvorning Møllevej 18, Tjele, til et afslag. Nævnet fandt, at tilstedeværelsen af slørende beplantning ved gravhøjene ikke kunne begrunde en dispensation.

Miljømæssige forhold

Der kræves miljøgodkendelse til den ansøgte udvidelse.

Trafikale forhold

Ansøgningen er i høring hos Vejdirektoratet, idet byggeriet søges opført inden for en statslig vejreservation. Hvis høringssvaret er negativt, vil der ikke blive meddelt byggetilladelse til det ansøgte byggeri.

Bygningsmæssige forhold

Det skal vurderes, om der kan meddeles byggetilladelse, selv om der er en høj bebyggelsesprocent på ejendommen. Det er Teknisk Udvalgs kompetenceområde.

Forvaltningens vurdering

Da der skal foreligge særlige begrundelser for at kunne dispensere, er det ikke tilstrækkeligt, at landskabelige forhold ikke umiddelbart taler imod. Der skal være forhold, der taler for.

Gravhøjen ligger ganske vist inde mellem nogle træer, men da det ikke er fredskov, må de fældes uden genplantning, og hvis det sker, vil det være en landskabelig forbedring, idet der så ikke længere vil være nogen afskærmning af indsyn til og udsyn fra gravhøjen.

Ifølge Viborg Museum er de arkæologiske lag på det ansøgte areal formentligt allerede ødelagt.

Det kan evt. tale for en dispensation, at der alt andet lige er træer på og omkring gravhøjen, så man i forvejen ikke kan se gravhøjen. Det kan evt. også tale for en dispensation, at ejendommen efterhånden er fuldt bebygget til tre sider, så der kun kan bygges i retning af gravhøjen.

Det taler imod en dispensation, at de anførte forhold næppe kan siges at udgøre ”særlige tilfælde”.

At gravhøjen er omgivet af beplantning, kan næppe begrunde en dispensation, da beplantningen umiddelbart kan fjernes af naboejendommens ejer og blotlægge gravhøjen i landskabet.

At de arkæologiske lag allerede er ødelagt, kan næppe begrunde en dispensation, da vi stadig skal varetage de landskabelige hensyn.

At ejendommen har en høj bebyggelsesprocent, kan næppe begrunde en dispensation, da ejendommen kan søges suppleret. Udgangspunktet kan siges at være, at hvis der ikke er plads til mere byggeri på en ejendom – uanset om det er i by eller på land, og om det er til landbrug, byerhverv eller bolig - må ejendommens ejer være henvist til at supplere ejendommens areal.

Sagen indstilles til drøftelse, da der er tale om en principiel problemstilling. På den ene side vil den ansøgte ikke umiddelbart have store landskabelige konsekvenser. På den anden side er der tale om en forbudsbestemmelse, der kræver en særlig begrundelse for dispensation.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

at udvalget drøfter, om det skal besluttes at meddele afslag med hjemmel i naturbeskyttelseslovens § 18, stk. 1, eller dispensation med hjemmel i naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 3.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 02-10-2014

Klima- og Miljøudvalget besluttede, at meddele afslag med hjemmel i naturbeskyttelseslovens § 18, stk. 1

Bilag

Oversigtskort

Beliggenhedsplan fra ansøgning

Ansøgers bemærkninger til alternativ

Punkt 7: Bjørneklobekæmpelse Tange Å og Vindelsbæk

14/22734

Sagsfremstilling

På baggrund af en opfordring fra det Grønne Råd har forvaltningen undersøgt årsagen til, at der ved udløbet af Tange Å i Tange Sø er store sandaflejringer og tidvis kraftigt okkerfarvet vand.

Okkerproblemet stammer hovedsageligt fra Vindelsbæk, der er et tilløb til Tange Å. Her er forvaltningen nu i gang med at forberede et projekt for okkertilbageholdelse i ådalen omkring Vindelsbæk.

Den store sandtransport i Tange Å skyldes hovedsageligt ustabile brinker langs Tange Å. Ved store vandføringer i åen eroderes brinkerne, og sender sand og andet materiale videre i vandløbet og ud i Tange Sø. Hovedårsagen til de ustabile brinker langs Tange Å er den meget kraftige bestand af Bjørneklo, der vokser langs stort set hele vandløbet.

Bjørneklo langs Tange Å og Vindelsbæk - problemets omfang

Bjørneklo er optaget på Naturstyrelsens liste over invasive arter. Bjørneklo har bredt sig til naturområder, hvor den i dag udgør et stort problem, særlig langs vandløb. I Viborg Kommune findes bjørneklo på en del lokaliteter, men specielt langs Tange Å og tilløbet Vindelsbæk, har planten taget overhånd, og vokser tæt over en strækning langs vandløbene på ca. 10 – 12 km.

Bjørneklo kan skygge al anden vegetation væk på vandløbsbrinkerne. Når planten visner ned om vinteren, bliver jorden blotlagt. Ved store vandføringer i vandløbet bliver brinkerne udsat for erosion, og sætter en sandtransport i gang i vandløbet. Dette forstærkes af, at plantens kraftige pælerod i brinken er medvirkende til at gøre brinkerne løse og ustabile.

Langs Tange Å og Vindelsbæk vokser Bjørneklo i lange bevoksninger langs vandløbet, og nogle steder har den spredt sig langt ind på de vandløbsnære arealer. Ved store vandføringer i vandløbet skrider brinkerne sammen, og sender store mængder sand videre ud i Tange Sø. Her er et søafsnit ved at være fyldt op med sand. Der er nærmere redegjort for skadevirkningen og udbredelsen langs Tange Å i bilag 2.

Bekæmpelse af bjørneklo langs Tange Å og Vindelsbæk

Bekæmpelse af bjørneklo langs Tange Å og Vindelsbæk kan foretages på forskellige måder, både med kemiske og manuelle metoder. Der er redegjort nærmere herfor i bilag 3. Adgangsforholdene langs Tange Å er meget vanskelige, og på lange strækninger er der kun adgangsmulighed fra båd. Derfor vil bekæmpelsen af bjørneklo uanset metodevalg, være en meget arbejdskrævende proces.

Bekæmpelsen vil kun være effektiv, hvis der foretages en totalbekæmpelse af planten, da enkelte efterladte bestande vil kunne sprede frø ned i vandløbssystemet og derved genetablere bestanden. Bekæmpelsen skal foretages i op til 8 år, da der nye planter kan spire frem fra den store frøpulje, der er i jorden. Indsatsen vil dog være størst de første 2 år.

Muligheder for at iværksætte bekæmpelse

Ifølge ”Bekendtgørelse om bekæmpelse af kæmpebjørneklo” kan kommunen vedtage en indsatsplan, der pålægger ejere af arealer, hvor der vokser bjørneklo, at bekæmpe planten. En indsatsplan kan gælde hele kommunen eller specielle indsatsområder, f.eks. området langs Tange Å og Vindelsbæk.

På grund af den massive forekomst af bjørneklo ved Tange Å og Vindelsbæk, og den svære fremkommelighed, forekommer det ikke umiddelbart realistisk, at lodsejerne langs Tange Å og Vindelsbæk kan foretage en total bekæmpelse af bjørneklobestanden.

En mulighed er derfor, at Viborg Kommune foretager bekæmpelse af bjørnekloen de første 8, år indtil bestanden er helt væk. Der kan samtidig vedtages en indsatsplan for bekæmpelse af bjørneklo i området, der fremadrettet forpligter lodsejerne til at foretage en bekæmpelse af nye planter, der evt. spirer frem, således at bestanden ikke genetableres.

Såfremt der ikke gøres noget for at bekæmpe den massive bjørneklobestand vil bestanden langsomt men sikkert sprede sig til hele ådalen, og problemerne med sandtransport i Tange Å vil øges.

Økonomi

To firmaer, med erfaring med bjørneklobekæmpelse, har begge vurderet, at en totalbekæmpelse af bjørnekloen langs Tange Å og Vindelsbæk skønsmæssigt vil koste omkring 2,5 mio. kr. over 8 år. Udgiften vil være størst de første 2 år, hvor

der vil være en årlig udgift på 0,5 til 1 mio. kr. Begge firmaer gør opmærksom på, at der er stor usikkerhed omkring udgifterne.

Det vil være muligt at finansiere udgifterne over forvaltningens driftskonto til naturgenopretningsprojekter.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

at forvaltningen i 2015 igangsætter bekæmpelse af Bjørneklo ved Tange Å og Vindelsbæk

at udgifterne finansieres over forvaltningens driftskonto til naturgenopretningsprojekter.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 02-10-2014

Indstillingen blev godkendt

Bilag

Tange Å og Vindelsbæk oversigtskort

Bjørneklo Tange Å og Vindelsbæk- udbredelse og skadevirkning

Bekæmpelsesmetoder for bjørneklo ved Tange Å og Vindelsbæk

Punkt 8: Endelig vedtagelse af Klimatilpasningsplan for Viborg Kommune

13/22946

Sagsfremstilling

Forvaltningen har udarbejdet klimatilpasningsplan for Viborg Kommune.

Tidligere politisk behandling

Klima- og Miljøudvalget blev orienteret om klimatilpasningsplanens indhold ved mødet den 9. januar 2014, sag nr.12. Udvalget har desuden behandlet:

- igangsætning af klimatilpasningsplan for Viborg Kommune den 11. april 2013, sag nr. 8.
- rammerne for Viborg Kommunes klimatilpasningsplan den 3. oktober 2013, sag nr. 12.

Forslag til klimatilpasningsplan er den 26. februar 2014 vedtaget og sendt i offentlig høring af Byrådet, sag nr.16.

Baggrund

Vort klima er under forandring. I Danmark får vi bl.a. et varmere og generelt vådere vejr. Der skal på den baggrund i overensstemmelse med økonomaftalen for 2013 mellem regeringen og KL udarbejdes en klimatilpasningsplan.

Klimatilpasningsplanen skal indeholde en kortlægning af risikoen for oversvømmelser, og som skaber overblik over og prioriterer indsatsen for at forhindre fremtidige oversvømmelser. Planen skal indarbejdes direkte i, eller som tillæg til, kommuneplanen.

For Viborg Kommune udarbejdes klimatilpasningsplanen som et tillæg nr. 17 til Kommuneplan 2013-2025 for Viborg Kommune. Planen er vedlagt som bilag 1. Kortlægningsdelen kan ses på web-gis via et link i selve planen. Planen og kortdelen kan også findes på www.viborg.dk/klimatilpasningsplan.

Planens indhold

Planen er udarbejdet i overensstemmelse med beslutningen i Klima- og Miljøudvalget den 3. oktober 2013 og orienteringen på mødet den 9. januar 2014.

Baggrund, indhold og bemærkninger er mere detaljeret gennemgået i bilag 2, men planen består af

- **En kortlægning** af oversvømmelsesrisiko, værdier og et samlet risikokort med en sammenstilling af oversvømmelsesrisiko og værdier.
- **Udpegning af risikoområder.** Der er udpeget 25 risikoområder. Skematisk oversigt samt kort over de udpegede områder fremgår af planforslaget, side 9-11. De udpegede områder er større end der, hvor der reelt er risiko for oversvømmelse, idet en evt. afhjælpende indsats ofte vil omfatte et større indsatsområde.
- **Generelle retningslinjer.** Der er fastsat generelle retningslinjer, som skal sikre, at Kommunen implementerer klimatilpasning i planlægning og øvrige myndighedsopgaver.

Efterfølgende planlægning

Denne første klimatilpasningsplan omfatter ikke hele Kommunen, idet oversvømmelser fra kloak kun er kortlagt for Viborg og Bjerringbro. Årsagen er, at det ikke har været praktisk muligt at få kortlagt alle byer i 2013. En prioritering af en evt. indsats med tilknyttet økonomi og finansiering kan derfor ikke indgå i denne første plan. Den videre proces er således:

- **2014:** Energi Viborg Vand færdiggør kortlægning for kloak i ca. 100 byer, supplerende udpegning af risikoområder og afklaring af indsatsbehov i risikoområderne
- **2015-16:** Prioritering af indsatsen i de udpegede risikoområder
- **2015-16:** Samlet handlingsplan
- Økonomi og finansiering
- Prioritering
- Planer og projekter for de enkelte indsats
- Udarbejdelse af tillæg til kommuneplanen
- **Herefter:** Indgår i de løbende kommuneplanrevisioner

Forvaltningen vil løbende tage stilling til, om der er behov for at revidere udpegningen af risikoområder, herunder om de mindre kortlagte oversvømmelser er noget, der skal arbejdes videre med.

Den offentlige høring:

Forslag til Klimatilpasning har været i offentlig høring i perioden 6. marts 2014 - 30. april 2014, hvor der har været adgang til at indsende høringssvar og indsigelser til planforslaget.

I høringsperioden er planforslaget sendt til Naturstyrelsen, nabokommuner og en række interesseorganisationer.

I forbindelse med offentlighedsfasen har Kommunen modtaget 1 hørings svar fra Danmarks Naturfredningsforening til planforslaget. Hørings svar fremgår af bilag 3. Forvaltningens behandling af hørings svar fremgår af bilag 4.

Forvaltningens bemærkninger

Hørings svar og indsigelser modtaget i offentlighedsfasen har kun i begrænset omfang givet anledning til ændringer af klimatilpasningsplanen.

Forvaltningens vurdering

Nogle af de beslutninger, Kommunen træffer nu, rækker langt ud i fremtiden. Ud over at sikre de eksisterende værdier mod oversvømmelse skal klimatilpasningsplanen sikre, at vi allerede nu implementerer klimaændringernes konsekvenser i den kommunale planlægning og øvrige myndighedsopgaver, herunder redningsberedskabet.

Økonomi

Kloakerede områder: Som udgangspunkt finansieres klimatilpasningstiltag via spildevandstaksterne.

Nye regler betyder imidlertid, at fremtidige klimainvesteringer, som med udgangspunkt i de hidtidige regler har kunnet takstfinansieres af Energi Viborg Vand A/S, alligevel kan finansieres helt eller delvist over spildevandstaksterne. Det forudsætter dog, at investeringerne har til formål at håndtere tag- og overfladevand.

Miljøministeriet har udarbejdet et vejledende notat om reglerne for spildevandsforsyningsselskabers medfinansiering af kommunale og private projekter vedrørende tag- og overfladevand, vejledningen fremgår af bilag 5.

Landzone og rekreative områder: Spildevandstaksterne finansierer de meromkostninger, som er nødvendige af hensyn til håndtering af tag- og overfladevand. Øvrige omkostninger skal finansieres af Kommunen.

Byzone og veje: Spildevandstaksterne kan betale for alle omkostninger, der er nødvendige for håndtering af tag- og overfladevand. Efter 1. januar 2015 kan spildevandsselskabet dog højst betale 75 % af de samlede investeringsomkostninger. Regeringen og KL er imidlertid blevet enige om at suspendere dette krav i 2015. Baggrunden herfor er, at takstfinansieringsreglerne skal evalueres i 2015, og at finansieringen af klimainvesteringer derfor vil indgå i denne evaluering. Aftalen indebærer, at fristen for at indgå aftaler om klimasikring under den nuværende 100%-regel er forlænget, så den først udløber ved udgangen af 2015.

Som udgangspunkt skal Kommunen være projektejer og alle udgifter til klimatilpasningsprojekter betales af Kommunen. Energi Viborg Vand A/S tilbagebetaler så sin andel af udgifterne til Kommunen over en periode på 10-25 år.

Øvrige vurderinger

I overensstemmelse med Statens vejledning fokuserer Viborg Kommunes klimatilpasningsplan alene på udfordringerne fra vand. Ud over at klimaet bliver mere vådt, omfatter klimaændringer også tørke, vind og temperatur. Forvaltningen har vurderet, at klimabetingede ændringer af tørke, vind og temperatur ikke er tilstrækkeligt undersøgt til at indgå i denne første klimatilpasningsplan. Om tørke, vind og temperatur bliver taget op ved næste kommuneplanrevision, vil blive afklaret i løbet af kommuneplanperioden.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller, at udvalget via Økonomi- og Erhvervsudvalget indstiller til Byrådet,

at Klimatilpasningsplan for Viborg Kommune vedtages.

at bilag 4, "Behandling af hørings svar", sendes som svar til Danmarks Naturfredningsforening

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 02-10-2014

Sagen blev udsat.

Bilag

Klimatilpasningsplan - endeligt forslag

Detaljeret gennemgang af indhold i planforslag

Indsigelser og hørings svar modtaget i høringsperioden

Høringsvar

Vejledende notat

Punkt 9: Rødsø forprojekt, frigivelse af anlægsmidler (bevillingssag)

14/55638

Sagsfremstilling

Klima- og Miljøudvalget behandlede sagen på sit møde den 2. oktober 2014 med følgende sagsfremstilling:

”I anlægsbudget 2014 – 2017 er der afsat 319.000 kr. til et forprojekt vedr. restaurering af Rødsø.

Rødsø er beliggende i Skals Å systemet mellem Løvel og Vammen. Den er en del af Habitatområde 30, Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord, og Skals, Simested og Nørre Ådal samt Skravad bæk.

Søen er i dag lavvandet, og søens bund er dækket af et tykt lag løs slam, der hindrer vækst af undervandsplanter i søen. Aktuelle vandkemidata viser et meget højt fosforindhold i søen. Det store fosforindhold i søen kan skyldes frigivelse af fosfor fra slammet i søen.

Der er for øjeblikket forundersøgelser i gang jf. den statslige vandplanindsats, der skal belyse mulighederne for at reducere tilførslen af fosfor til søen. En reduktion af tilførslen af fosfor til Rødsø vil øge mulighederne for at forbedre søens tilstand ved gennemførelse af restaureringstiltag.

Forprojektet skal belyse hvilke muligheder, der er for at forbedre søens tilstand, f.eks. ved at fjerne slamlaget i søen. Desuden skal metoder og økonomi belyses.

Økonomi

Der er afsat et rådighedsbeløb på 319.000 kr. på anlægsbudgettet for 2014 til ”Rødsø, forprojekt”.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at udvalget indstiller til Byrådet,

at det godkendes, at der frigives bevilling til ”Rødsø, forprojekt”.

at der gives anlægsudgiftsbevilling på 319.000 kr. til ”Rødsø, forprojekt” med rådighedsbeløb på 319.000 kr. i 2014.

at rådighedsbeløbet på 319.000 kr. i 2014 finansieres af det på investeringsoversigten for 2014 til formålet afsatte rådighedsbeløb

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 02-10-2014

Klima- og Miljøudvalget indstiller til Byrådet,

at det godkendes, at der frigives bevilling til ”Rødsø, forprojekt”.

at der gives anlægsudgiftsbevilling på 319.000 kr. til ”Rødsø, forprojekt” med rådighedsbeløb på 319.000 kr. i 2014, og

at rådighedsbeløbet på 319.000 kr. i 2014 finansieres af det på investeringsoversigten for 2014 til formålet afsatte rådighedsbeløb

Punkt 10: Revision af vandløbsregulativet for Gudenåen mellem Silkeborg og Randers

14/55511

Sagsfremstilling

For alle offentlige vandløb er der udarbejdet et vandløbsregulativ. Reglerne for udarbejdelse af regulativer følger af bekendtgørelse nr. 1437 af 11. december 2007.

Regulativet indeholder en lang række forskellige elementer, der tilsammen udgør en samling af de regler, der gælder ved det pågældende vandløb:

- en beskrivelse af det offentlige vandløbets beliggenhed
- en samling af tidligere truffne beslutninger om vandløbets regulering, tilladelser til broer m.v.
- generelle regler om bredejerforhold, herunder
- evt. krav til hegning langs vandløbene

Derudover indeholder regulativet en række beslutninger, som vandløbsmyndigheden træffer i forbindelse med regulativrevisionen:

- reglerne om tilsyn med vandløbet, både kontrollen af vandføringsevnen og tilrettelæggelsen
- beskrivelse af vedligeholdelsens udførelse
- evt. ændringer af lovens almindelige regler om sejlads
- øvrige særskilte beslutninger som f.eks. regler for etablering af broer m.v.

Foruden selve regulativet skal der ifølge bekendtgørelsen tillige udarbejdes en redegørelse for grundlaget for og konsekvenser af regulativet.

Regulativet

Silkeborg, Favrskov, Randers og Viborg Kommuner har på administrativt niveau igangsat revision af: "Regulativ for Gudenåen Silkeborg - Randers 2000". Regulativet dækker Gudenåen fra Silkeborg til Randers. Regulativet administreres af de 4 kommuner i fællesskab. Det gældende regulativ med redegørelse samt et tillægsregulativ gældende for strækningerne i det tidligere Århus Amt er vedlagt som bilag 1-4.

Det gældende regulativ

Vedligeholdelsen af den aktuelle strækning af Gudenåen efter det gældende regulativ kan inddeles i to strækninger; den øvre strækning fra Silkeborg Langsø til Tange Sø og den nedre strækning fra Tange Sø (turbineudløbet fra Tangeværket) til Randers. Derudover rummer regulativet enkelte bestemmelser om den nederste del af Tange Å og passagen gennem Tange Sø og Tangeværket.

Den øvre strækning forløber i Silkeborg og i Favrskov Kommuner. Den nedre strækning forløber i Viborg, Favrskov og Randers Kommuner.

Regulativet rummer bestemmelser om terminer for en årlig grødeskæring. Øvre strækning skal grødeskæres i perioden 15. juni – 1. august, såfremt der ikke forefindes en grødefri strømrønde på 7 m bredde. Gennem Sminge Sø og Tange Sø skal være en strømrønde på 20 m. Nedstrøms Tangeværket skal strømrønden være 10 m bred. Her skal grødeskæring foretages i perioden 15. august - 31. oktober. Grødeskæringen iværksættes på baggrund af tilsynet med åen, hvis grødevæksten er så kraftig at den naturlige strømrønde ikke opfylder kravene til bredde.

I 1996 blev Gudenåen optaget som amtsvandløb i de daværende Viborg og Århus Amter. Forinden havde det haft sin egen status i kraft af loven om udnyttelse af vandkraften i Gudenåen, hvor det var Staten, der administrerede vandløbet.

Mens vandløbet blev administreret af Staten, udførte Gudenåcentralen en grødeskæring i Gudenåen i vandløbets fulde bredde.

Den gældende vandløbslov indførte, at der skulle tages hensyn til den miljømæssige målsætning, når vedligeholdelsen skulle foretages. Derfor blev der fastsat bestemmelser om, at grøden kun skulle skæres i åens naturlige strømrøndekrav til strømrøndens bredde som beskrevet oven for, da amterne udarbejdede det gældende regulativ. På daværende tidspunkt var vandet i åen uklart som følge af planktonalgevækst i Silkeborgsøerne og Tange Sø, så strømrønden var til stede fra naturens hånd. Vandets uklarhed skyggede, så grøden ikke voksede i åens dybrende. Derfor blev grødeskæringen standset fra 1990 i forbindelse med vedtagelsen af det gældende vandløbsregulativ. Det er Gudenåcentralen, der udfører og bekoster vedligeholdelsen af Gudenåen, når der er behov for vedligeholdelse.

Med fremkomsten af vandremuslingen i Gudenåen og dens søer blev vandet efterhånden så klart, at grøden også voksede ud i de dybe dele af åen, da væksten styres af lyset, der når ned til bunden. Derfor fandt kommunerne ved tilsyn i 2008 strækninger, hvor strømrendebreden ikke var til stede, og derfor blev Gudenaacentralen bedt om at genoptage grødeskæringen.

Behov for modernisering

Regulativet stammer i alt væsentligt fra 2000 og trænger til at blive opdateret. Det er fejlbehæftet, og det beskriver rammerne for vedligeholdelse på en måde, som har vist sig på strækningen mellem Silkeborg og Tange Sø at føre til misforståelser af, hvad der gælder. På sejladsområdet er der vedtaget en ny bekendtgørelse i 2013. Senest har Folketinget vedtaget at ophæve loven om vandkraftens udnyttelse i Gudenåen hvorefter Viborg Kommune skal godkende vandkraftanlægget efter gældende lovgivning, hvilket vil resultere i behov for ændringer i regulativet. Ændringerne kan først indarbejdes, når de er endelige.

Især opstrøms Tange Sø har vandløbsvedligeholdelsen givet anledning til opmærksomhed og henvendelser fra lodsejerne. I Viborg Kommune har opmærksomheden mere været rettet mod vandstandsforholdene i Bjerringbro, hvor forvaltningen har fået undersøgt mulighederne for forebyggelse af oversvømmelser, hvilket der blev orienteret om i Klima- og Miljøudvalget den 29. april 2013 under punkt 3.

I lyset af opmærksomheden om vedligeholdelsen på den øvre del er der behov for et regulativ, der udstikker klare og entydige rammer for vedligeholdelsen, og samtidig skal regulativet være praktisk samt administrativt og økonomisk fornuftigt at administrere. Senest vil ophævelsen af loven om udnyttelse af vandkraften i Gudenåen give et behov for at indarbejde elementer fra den kommunale godkendelse af Tangeværket

Proces og tidsplan for udarbejdelse af regulativ

Regulativarbejdet blev igangsat i 2012-13, men har siden været stillet i bero, bl.a. fordi den statslige vandplan for Randers Fjord endnu ikke er vedtaget, og samtidig vil det være hensigtsmæssigt at afvente myndighedsbehandlingen af Gudenaacentralens fortsatte drift, sådan at vilkårene herfra kan indarbejdes i regulativet.

Proces og udkast til tidsplan for regulativarbejdet foreslås derfor kort beskrives som følger:

Ultimo 2015: Forslag til regulativ med redegørelse for grundlag og konsekvenser som bilag udarbejdes, når Gudenaacentralens ansøgning til Viborg Kommune om tilladelse til fortsat drift er afgjort.

Primo 2016: Forslag til regulativ for vandløb, der gennemløber flere kommuner, forhandles mellem vandløbsmyndighederne.

Medio 2016: En eller flere politiske behandlinger af forslag til regulativ forinden offentlig høring.

Ultimo 2016: Høring af offentlighed og andre myndigheder i 8 uger.

Primo 2017: Behandling af indkomne bemærkninger.

Medio 2017: Endelig vedtagelse af regulativ og offentliggørelse med klagefrist på 4 uger.

Udkastet til tidsplan kan forsinkes, såfremt godkendelsesprocessen for sagsbehandlingen af Tangeværkets ansøgning om fortsat drift trækker ud pga. af evt. klagesagsbehandling.

Ifølge Lov om ophævelse af Lov om Udnyttelse af Vandkraften i Gudenåen og om ændring af lov om vandløb fortsætter Tangeværket driften efter de hidtil gældende regler, indtil værket har fået de endelige fremtidige tilladelser. Såfremt de andre vandløbsmyndigheder ikke kan afvente ovenstående tidshorisont for Viborg Kommunes sagsbehandling i forbindelse med regulativrevisionen, kan man vælge at vedtage vandløbsregulativet med de gældende bestemmelser om Tangeværkets drift, og så udarbejde et tillægsregulativ med de fremtidige bestemmelser for Tangeværkets drift og anlæg, når disse er afgjort.

Borgerinddragelse

Forslag til regulativ skal i 8 ugers offentlig høring forud for vedtagelse. Der er mulighed for afholdelse af offentligt møde og inddragelse af Det Grønne Råd og evt. andre interessenter.

Når der foreligger et forslag til regulativ ultimo 2015, som beskrevet i ovenstående tidsplan, vil dette blive forelagt Klima- og Miljøudvalget, inden det udsendes til offentligheden.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

at revision af Regulativ for Gudenåen Silkeborg - Randers 2000 drøftes, herunder tidsplan og proces.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 02-10-2014

Klima- og Miljøudvalget drøftede regulativ for Gudenåen Silkeborg - Randers 2000.

udvalget ønskede på kommende møde en orientering om sammenhæng i lovgivning og planer på overfladevandsområdet, herunder mulighed for fremskyndelse af processen.

Bilag

Regulativ for Gudenaa

Redegørelse til regulativ for Gudenaa

Kortbilag til regulativ for Gudenaa

Tillægsregulativ Århus Amt 2004

Punkt 11: Supplerende offentlig høring over ændringer af forslag til de statslige vandplaner 2010-2015

14/50469

Sagsfremstilling

Klima- og Miljøudvalget behandlede sagen på sit møde den 2. oktober 2014 med følgende sagsfremstilling:

”De statslige vandplaner blev sendt i en supplerende offentlig høring på otte uger fra den 30. juni til den 26. august 2014. Høringen blev meddelt kommunerne i en orienteringsmail, der vedlægges som bilag 1, og høringsmaterialet blev fremlagt på Naturstyrelsens hjemmeside. Kopi af hjemmesiden vises som bilag 2. I forbindelse med høringen har Naturstyrelsen udarbejdet et notat med bilag, der nærmere beskriver ændringerne. Materialet er vedlagt som bilag 3 og 4. Ændringerne er desuden visualiseret på et GIS-kort, der findes på Naturstyrelsens hjemmeside på adressen <http://miljoegis.mim.dk/cbkort?&profile=vandrammedirektiv1ekstrah2014>.

Foruden høringen af vandplanerne gennemførtes samtidig en høring af de tilhørende miljørapporter og habitatvurderinger.

Forvaltningen har med den korte høringsfrist ikke kunnet udarbejde et politisk behandlet høringssvar inden for høringsfristen. Forvaltningen meddelte derfor Naturstyrelsen, at det ikke var muligt inden for fristen at udarbejde et høringssvar, og at kommunen ville indsende sit evt. høringssvar efter politisk behandling. Kopi af forvaltningens brev vedlægges som bilag 5.

Tidligere politisk behandling

Forslag til de statslige vandplaner har tidligere været i seks måneders offentlig høring fra den 21. juni til den 23. december 2013. Viborg Kommunes høringssvar til denne høring blev behandlet af Byrådet den 18. december 2013 under punkt 20.

Baggrund

Efter sidste offentlige høring har Naturstyrelsen foretaget en række ændringer i forslag til vandplanerne. Ændringerne er foretaget dels som følge af behandlingen af de 6.700 høringssvar, og ikke mindst efter flere politiske beslutninger i forlængelse af blandt andet Vækstplan for Fødevarer.

Det fremgår af miljømålslovens § 30, at ”Hvis der forud for vedtagelsen af den endelige vandplan foretages ændringer i forhold til det offentliggjorte forslag i de dele af indsatsprogrammet eller retningslinjer, der fastsætter forpligtelser for myndigheder, kan vandplanerne ikke vedtages, før ændringerne har været i fornyet offentlig høring i mindst 8 uger”.

Høringen er begrænset til ændringer til de dele af indsatsprogrammet og retningslinjerne, der via vandplanerne fastsætter forpligtelser for myndighederne. Høringen varede 8 uger.

Ændringerne i vandplanerne

Ændringerne i de aktuelle vandplanforslag er bl.a. følgende:

- Planerne fastlægger ikke længere, at man skal bruge ”ændret vandløbsvedligeholdelse” – også kaldet ændret grødeskæring - som et middel til at skabe bedre vandmiljø. Det skyldes, at det ikke har været muligt at finde en model, der kan være grundlag for udbetaling af kompensation til lodsejerne over landdistriktsprogrammet.
- Planerne omfatter nu færre kilometer vandløb, der skal bringes i god økologisk tilstand. Vandløb er udtaget, nogle er lagt til, og det bringer tallet ned med cirka 3.000 kilometer, så det svarer til den samlede vandløbslængde i anden planperiode - i alt cirka 19.000 kilometer.
- En række indsatser i vandløb og søer udgår, fordi nye data tilvejebragt i forbindelse med basisanalysen for anden planperiode har vist, at målet allerede er nået. Men vandløbene og søerne indgår stadig i planerne.
- Krav om målrettede efterafgrøder bortfalder i forlængelse af aftale om Vækstplan for Fødevarer.
- Samtidig får kommunerne længere frist til at gennemføre indsatsen for renere spildevand.

Forvaltningens bemærkninger

På baggrund af høringsmaterialet har forvaltningen udarbejdet et notat, vedlagt som bilag 6, der beskriver de ændringer, forvaltningen har fundet anledning til at kommentere. De væsentligste elementer gennemgås nedenfor:

· På spildevandsområdet udsætter forslaget (til vandplan) fristen for, hvornår Hammershøj rensningsanlæg skal nedlægges til udgangen af næste vandplanperiode. Hidtil har fristen været i indeværende periode. Forvaltningen foreslår, at der kvitteres for udsættelsen men samtidig gøres opmærksom på, hvilket også blev fremført i forrige høring, at rensningsanlægget ifølge strukturplanen på spildevandsområdet først kan nedlægges i den efterfølgende vandplanperiode 2022-2028.

· På vandløbsområdet betyder forslaget til vandplan at en række vandløbsrestaureringer bortfalder, og at fjernelse af 5 spærringer udgår. Forvaltningen foreslår, at ændringen i spærringsindsatsen accepteres, idet spærringerne ikke længere eksisterer.

· Hvad angår vandløbsrestaureringerne, der foreslås taget ud af vandplanen, har forvaltningen besigtiget en stor del af de foreslåede vandløb, og for en dels vedkommende også nået at høre de berørte lodsejere om deres foreløbige stilling til den hidtil planlagte vandløbsrestaurering. I bilag 3 oplistes de vandløbsstrækninger, der foreslås taget ud, og ved de strækninger, hvor forvaltningen har fundet at restaureringsindsatsen er relevant, foreslås det, at høringssvaret anbefaler, at indsatsen fastholdes. Hvor forvaltningen ikke finder restaureringsindsatsen relevant, foreslås ændringen accepteret. Forvaltningen vurderer i øvrigt, på baggrund af den foreløbige lodsejerhøring, at indsatsen ikke på forhånd vil møde modstand fra de berørte lodsejere.

· Ved et enkelt vandløb, hvor restaureringsindsatsen er foreslået taget ud af vandplanen, har forvaltningen ansøgt og fået tilsagn om statsfinansiering af restaureringen. På forespørgsel har NaturErhvervsstyrelsen, der administrerer ordningen meddelt, at når tilsagnet er meddelt, kan kommunen selv beslutte, om indsatsen skal gennemføres. I det konkrete tilfælde ved Stagbæk er forvaltningen indstillet på at gennemføre indsatsen, da det vurderes at kunne give vandløbet et kvalitetsløft, foruden at der allerede er brugt tid på opgaven, som ikke dækkes af Staten, hvis projektet ikke realiseres.

På denne baggrund foreslår forvaltningen, at der indsendes et høringssvar i overensstemmelse med de konkrete forslag i bilag 3.”

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Udvalget indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget,

at forvaltningens forslag til høringssvar godkendes

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 02-10-2014

Klima- og Miljøudvalget indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget,

at forvaltningens forslag til høringssvar godkendes med tilføjelse af at Viborg Kommune ønsker øget vandløbsvedligeholdelse indført i virkemiddelkataloget

Flemming Gundersen kunne ikke medvirke til tilføjelsen vedr. vandløbsvedligeholdelsen.

Bilag

Orientering om udsendelse af vandplaner i 8 ugers høring

Kopi af Naturstyrelsen.dk - hjemmeside med offentliggørelsen af høringen

Kopi fra Naturstyrelsens hjemmeside af Notat af 30. juni 2014

Kopi fra Naturstyrelsens hjemmeside - Bilag til ændringsnotat - ændringer i retningslinjer

Meddelelse om senere indsendelse af Viborg Kommunes høringssvar til forslag til vandplaner

Forvaltningens kommentarer til forslag til vandplan, udsendt i høring i 8 uger

Punkt 12: Valg af en repræsentant og en suppleant til deltagelse i åstedsforretninger i forbindelse med ekspropriationssager til fordel for spildevandsanlæg

14/10643

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen har mulighed for at ekspropriere arealer, bygninger, rettigheder m.v. til fordel for spildevandsanlæg med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 58, hvis betingelserne for at ekspropriere i øvrigt er til stede.

Det følger af miljøbeskyttelseslovens §§ 60-61, at fremgangsmåden for sådanne ekspropriationer følger de processuelle regler i kapitel 5 i Lov om offentlige veje 5, herunder krav om åstedsforretning, høringsfrister m.v.

I henhold til Lov om offentlige veje skal der i åstedsforretningen, som Kommunen iværksætter forud for den enkelte ekspropriationsbeslutning, deltage mindst ét medlem af Byrådet til at lede åstedsforretningen.

Da spildevandssager behandles af Klima- og Miljøudvalget, er det hensigtsmæssigt, at en repræsentant fra udvalget repræsenterer Byrådet ved åstedsforretninger i spildevandssager.

Klima- og Miljøudvalget besluttede på møde den 6. marts 2014 at vælge Torsten Nielsen som repræsentant til deltagelse i åstedsforretninger og Allan Clifford Christensen som suppleant. Da Torsten Nielsen den 3. september 2014 udtrådte af Klima- og Miljøudvalget, skal der vælges ny repræsentant og suppleant.

Valg af repræsentant ved åstedsforretninger og suppleant herfor sker ved flertalsvalg, jf. styrelseslovens § 24, stk. 1.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

at der vælges en repræsentant og en suppleant blandt medlemmer af Klima- og Miljøudvalget til deltagelse i åstedsforretninger

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 02-10-2014

Klima- og Miljøudvalget besluttede, at vælge Flemming Lund som repræsentant og Allan Clifford Christensen som suppleant til deltagelse i åstedsforretninger.

Punkt 13: Viborg Naturpark - status

12/105407

Sagsfremstilling

Klima- og Miljøudvalget godkendte den 28. november 2013 (punkt 20), at forvaltningen gik i gang med en proces for planlægningsprojektet: Viborg Naturpark. Udvalget blev den 22. maj 2014 (punkt 1) orienteret om status på projektet, og den 11. september var udvalget inviteret på besigtigelse i naturparkområdet sammen med Det Grønne Råd.

Aktiviteter i efteråret

I efteråret gennemføres en borgerinddragelse, som skydes i gang i uge 42, efterårsferien, med en åbning ved Klima- og Miljøudvalgets formand. I løbet af oktober og november bliver der flere arrangementer og aktiviteter i området. Formålet med processen er at udbrede kendskabet til planlægningen af Viborg Naturpark og at inddrage interessenter i formuleringen af en overordnet strategi/vision for udvikling af naturparken.

Der er lagt vægt på, at processen skal fremme engagement og ejerskab samt lægge op til samskabelse mellem borgere og kommune. Der vil dels være aktiviteter ude i området målrettet forskellige interessentgrupper (familier, skoler, brugere m.m.) - dels planlægges to workshops for inviterede nøgleinteressenter (kan være organisationer, virksomheder og borgergrupper m. fl.), samt Klima- og Miljøudvalget.

Det foreslås, at Klima- og Miljøudvalget på dette møde aftaler repræsentation af Klima- og Miljøudvalget i de forskellige workshops mv.

Fremtidens Landskaber interviewer lodsejere

I projektet samarbejder Kommunen med Fremtidens Landskaber, et forskningsprojekt under Københavns Universitet. Universitet vil i løbet af efteråret interviewe størstedelen af lodsejerne i området som led i en såkaldt landbrugsundersøgelse. Resultatet af undersøgelsen bliver et grundlag for den videre udvikling af naturparken, og det forventes, at delresultater indgår i formuleringen af strategien/visionen.

Det videre forløb

Input fra efterårets aktiviteter samles og indgår i udarbejdelsen af den overordnede strategi/vision for naturparken, som forventes forelagt Klima- og Miljøudvalget i februar 2015.

Når strategi/vision for naturparken er vedtaget, fortsætter udviklingen af Viborg Naturpark med planlægning af naturparken, delprojekter, formidling og fundraising - i samarbejde med interessenter.

Naturparkens udstrækning

Den geografiske afgrænsning af naturparken er blevet udvidet mod sydvest, så den nu omfatter Vedsøområdet. Se bilag 1. Områdets afgrænsning er stadig tegnet med en ”grov streg” og bliver justeret undervejs.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

at udvalget tager orienteringen om status på projektet til efterretning

at udvalget drøfter repræsentation i de forskellige workshops mv.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 02-10-2014

Klima- og Miljøudvalget tog orienteringen om status på projektet til efterretning og besluttede, at

Anna Margrethe Engbæk Schmidt åbner Kick Off arrangement, Flemming Lund deltager i being there workshop og Flemming Lund deltager i kvalificeringsworkshop.

Bilag

Afgrænsning af Viborg Naturpark (etape 1)

Punkt 14: Tværgående sundhedspolitik - oplæg om vision, temaer og målsætninger

14/23142

Sagsfremstilling

Efter fagudvalgenes behandling af forslag til kommissorium for en tværgående sundhedspolitik i maj 2014 har Byrådet på mødet den 18. juni 2014 (sag nr. 11) godkendt kommissoriet.

Den tværgående politiske gruppe med repræsentanter fra fagudvalgene mødtes efterfølgende den 25. juni 2014 og drøftede indledende vision og temaer for den tværgående sundhedspolitik. Projektgruppen har med afsæt heri arbejdet videre med oplæg for sundhedspolitikken.

Ældre- og Sundhedsudvalget drøftede - som koordinerende udvalg - på mødet den 2. september 2014 (sag nr. 4) oplæg om vision, temaer og målsætninger for den tværgående sundhedspolitik for Viborg Kommune og fremsender hermed forslag til drøftelse i Klima- og Miljøudvalget, Teknisk Udvalg, Kultur- og Fritidsudvalget, Social- og Arbejdsmarkedsudvalget samt Børne- og Ungdomsudvalget.

Som beskrevet i vedlagte forslag til sundhedspolitik (bilag 1) lægges op til følgende vision for sundhedspolitikken:

Viborg – den sunde kommune

- **et fælles ansvar**
- **et personligt valg**

Endvidere foreslås sundhedspolitikken struktureret over følgende 4 temaer:

- Sunde børn
- Sunde livsforløb
- Sunde fællesskaber
- Tidlig og effektiv indsats

Ældre- og Sundhedsudvalget godkendte på mødet den 2. september endvidere proces for de møder, hvor vision, temaer og målsætninger for sundhedspolitikken drøftes med borgere og interessenter. Konceptet for borger- og interessentmøder er nærmere beskrevet i bilag 2, der vedlægges til orientering.

Mødeplanen for borger- og interessentmøderne er:

- Tirsdag den 4. november 2014, kl. 19.00: Plejecenter Åbrinken, Karup
- Torsdag den 6. november 2014, kl. 19.00: Viften, Bjerringbro
- Tirsdag den 11. november 2014, kl. 19.00: Kultur- og Idrætscentret, Stoholm
- Torsdag den 13. november 2014, kl. 19.00: Plejecenter Toftegården, Møldrup
- Tirsdag den 18. november 2014, kl. 18.30: Sundhedscenter Viborg, Viborg, hvor Søren Dahl, kendt fra bl.a. Cafe Hack, vil indlede med foredraget ”Det gode liv”.

Forløbet med borger- og interessentmøder indebærer en mindre justering af tidsplanen for arbejdet med sundhedspolitikken, der dog fortsat vil være til endelig godkendelse i Byrådet før sommerferien 2015.

Mødet i den tværgående politiske gruppe oprindeligt planlagt til den 29. oktober 2014 er flyttet til mandag den 8. december 2014, hvor det placeres i tilknytning til de politiske gruppemøder. I forlængelse af rokeringerne i Byråd og udvalg bør fagudvalgene genvurdere deres repræsentation i det tværgående udvalg, som hidtil har været:

· Klima- og Miljøudvalget	Torsten Nielsen / Johannes F. Vesterby
· Teknisk Udvalg	Torsten Nielsen / Johannes F. Vesterby
· Kultur- og Fritidsudvalget	Samina Shah / Gudrun Bjerregaard
· Social- og Arbejdsmarkedsudvalget	Åse Kubel Høeg / Søren Gytz Olesen
· Børne- og Ungdomsudvalget	Eva Pinnerup

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

at forslag til vision, temaer og målsætninger for sundhedspolitikken drøftes med henblik på, at de kan fremlægges på borger- og interessentmøderne i november.

at udvalget drøfter, om der er ændringer i forhold til deltagelsen i den tværgående politiske gruppe.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 02-10-2014

Klima- og Miljøudvalget drøftede forslag til vision, temaer og målsætninger for sundhedspolitikken. Endvidere besluttede udvalget, at Flemming Lund og Anna Margrethe Engbæk Schmidt deltager i den tværgående politiske gruppe.

Bilag

SUNDHEDSPOLITIK - Forslag vision, temaer og målsætninger

Model for borger- og interessentinddragelse

Punkt 15: Meddelelser og gensidig orientering, herunder orientering ved formanden dels om afholdte møder m.m. siden sidste udvalgmøde, dels om planlagte møder - 2014

13/97077

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 02-10-2014

Chef for Natur og Vand Jørgen Jørgensen orienterede om:

- Indvielse af spærringssanering ved Trevad Møllebæk 25.10.14 kl. 11.00
- møde i Vandråd

Anna Margrethe Engbæk Schmidt vil gerne have sag på næste møde vedr. fluorforbindelser – (PFAS-forbindelser) i grundvand, herunder redegørelse for problemstillingen

Udvalgsformand Flemming Lund orienterede om:

- henvendelse fra brøndborerne
- vindmøller ved Rævhede
- budget
- møde i Gudenåkomiteen

Claus Clausen orienterede fra:

- møde i Limfjordskomiteen

Punkt 16: Lukket: Ejendomssag

13/11326